

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: V. B.**, zastoupen JUDr. Viktorem Pakem, advokátem, se sídlem Washingtonova 17, Praha 1, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 5. 2006, č. j. 42 Cad 71/2006 - 6,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 5. 2006, č. j. 42 Cad 71/2006 - 6, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, jímž bylo odmítnuto jeho podání datované 9. 4. 2006 a označené jako „odvolání proti rozhodnutí OSSZ Most“.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že napadené rozhodnutí je nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a je nezákonné dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel namítl, že jeho podání označené jako „odvolání proti rozhodnutí OSSZ Most“ a datované 9. 4. 2006 měl soud považovat za žalobu, neboť z obsahu podání bylo nesporné, že se stěžovatel domáhá přezkoumání správnosti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2006, jímž byla zamítnuta stěžovatelova žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Dle stěžovatele je sice pravda, že podání nebylo označeno jako žaloba, to však nemohlo bránit tomu, aby byl tento projev vůle takto posouzen ve smyslu ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Stěžovatel namítá, že krajský soud měl zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení, a případně stěžovatele vyzvat k odstranění vad, což však neučinil. Stěžovatel dále namítá, že nesouhlasí se závěrem posouzení svého zdravotního stavu, dle kterého poklesla stěžovatelova schopnost soustavné výdělečné činnosti o 50 %. Stěžovatel s tímto posouzením nesouhlasí a navrhuje, aby rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2006 bylo krajským soudem zrušeno a věc jí vrácena k novému projednání.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 16. 1. 2006 žádost o plný invalidní důchod. Dne posudku o zdravotním stavu stěžovatele vypracovaného dne 22. 3. 2006 klesla míra jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 50 %. Z tohoto důvodu pak žalovaná zamítla stěžovatelovu žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. a uvedla, že stěžovateli nadále náleží invalidní důchod částečný.

Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná obdržela dne 10. 4. 2006 podání stěžovatele označené jako „odvolání proti rozhodnutí OSSZ Most“ a datované 9. 4. 2006. Stěžovatel v podání uvedl, že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nesouhlasí s rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 3. 2006 z důvodu nepřiznání plného invalidního důchodu. Dále uvedl, jakými zdravotními problémy trpí.

Dne 13. 4. 2006 postoupila žalovaná podání stěžovatele krajskému soudu s tím, že se jedná o žalobu, která směřuje proti jejímu rozhodnutí ze dne 29. 3. 2006. Jako důkaz navrhla žalovaná vypracování posudku příslušnou posudkovou komisí.

Krajský soud ve věci nařídil „přípravu jednání“ na den 12. 5. 2006, nepředvolal na ni žádného z účastníků řízení a vydal při ní napadené rozhodnutí. Krajský soud odmítl podání stěžovatele z důvodu, že se nejedná o žalobu, neboť podání neobsahuje projev vůle stěžovatele předstoupit před soud, a že byl napaden správní úkon, který nelze soudně přezkoumat. Krajský soud odmítl podání stěžovatele z důvodu dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, kterým je neexistence žaloby. Krajský soud uvedl, že každá plně způsobilá osoba může uskutečnit libovolný právní úkon podle svého uvážení, nikdo jej však není oprávněn transformovat do jiné podoby nebo jej široce interpretovat, i kdyby to bylo konajícimu ku prospěchu. Má-li být úkon považován za správní žalobu, musí být dle krajského soudu přímo z textu nebo z podstatných okolností jasně patrné, že konající projevili vůli obrátit se na soud a podstoupit přezkumné řízení. Dle krajského soudu může soud postupovat dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. pouze tehdy, je-li podání adresováno přímo soudu, jelikož v takovém případě lze mít vždy důvodně za to, že vůle iniciovat soudní proces je v takovém podání obsažena implicitně. Adresuje-li pisatel podání správnímu orgánu, může se dle krajského soudu jednat o správní žalobu pouze tehdy, je-li v ní vůle iniciovat soudní proces vyjádřena explicitně; jedině v takovém případě tak může soud přistoupit k odstraňování eventuálních vad dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. V opačném případě je však dle krajského soudu možno interpretovat stěžovatelovo podání toliko jako úkon, kterým se stěžovatel obrací pouze na správní orgán, od kterého očekává změnu stanoviska. Krajský soud dále mimo jiné uvedl, že opačný výklad by ve svých důsledcích představoval nepřipustné zasahování do svobodných projevů vůle osob a vedl by k absurdnímu závěru, že jakýkoliv dopis, který správnímu orgánu dojde (krajský soud uvádí příkladmo fakturu za elektřinu), by bylo možno oprávněně postoupit

soudu s prozatímně zavazujícím výkladem, že se jedná o žalobu, a soud by musel postupem dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. prokazovat opak.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Z povahy věci však pro stěžovatele v posuzované věci přichází v úvahu pouze kasační důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť krajský soud nerozhodl ve věci samé, ale žalobu odmítl dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a), a proto ani Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší zabývat se v řízení o kasační stížnosti jinými důvody uvedenými stěžovatelem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003 - 38, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích kasačního důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ve správním soudnictví je poskytována ochrana veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob (§ 2 s. ř. s.) mimo jiné tím, že tyto osoby mají možnost domoci se přezkoumání rozhodnutí správního orgánu (§ 65 s. ř. s.). Toto řízení je podle ustanovení § 32 odst. 1 s. ř. s. zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu; týká-li se návrh věcí uvedených v ustanovení § 4 odst. 1, nazývá se žalobou.

Jestliže žalobce podá žalobu v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 druhá věta s. ř. s. u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje, je správní orgán povinen žalobu neprodleně předat soudu. Pokud účastník může podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení jeho obsahu relevantní. Podání nemusí obsahovat výslovné vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah podání z hlediska ustanovení § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s. Jak bylo již výše uvedeno, žalovaná posoudila podání jí doručené v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu a tu postoupila soudu.

Krajský soud vyslovil závěr, že pokud stěžovatel označil své podání jako „odvolání“ proti rozhodnutí OSSZ Most“ a adresoval jej žalované, zřetelně tím projevil svou vůli obrátit se pouze na správní orgán a jeho podání není možné považovat za žalobu. Stěžovatel dle krajského soudu navíc napadl posudek o zdravotním stavu, proti kterému není žaloba ve správním soudnictví přípustná. Tyto závěry nemůže Nejvyšší správní soud považovat za správné. Řízení ve věcech důchodového pojištění je jednoinstanční a doručením rozhodnutí je řízení pravomocně skončeno. Pokud tedy stěžovatel projevil vůli podat proti rozhodnutí žalované o nepřiznání plného invalidního důchodu opravný prostředek, který formálně nesprávně označil jako odvolání, je dle názoru Nejvyššího správního soudu takováto formulace dostačující pro úvahu o možném úmyslu stěžovatele podat správní žalobu proti rozhodnutí žalované. Na tom nic nemění ani skutečnost, že stěžovatel ve svém podání výslovně uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 3. 2006. Ve skutečnosti se nejedná o rozhodnutí, nýbrž o posouzení zdravotního stavu stěžovatele lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení a Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem krajského soudu, že proti posudku o zdravotním stavu nelze žalobu podat. Nejvyšší správní soud však již nemůže souhlasit s názorem krajského soudu, že stěžovatelovo podání směřovalo jednoznačně pouze proti posudku o zdravotním stavu a mimo jiné také z tohoto důvodu bylo nutno podání odmítnout jako nepřipustné. Ve svém podání naopak stěžovatel výslovně uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení

z důvodu nepřiznání plného invalidního důchodu. Z obsahu tohoto sdělení by bylo možno usuzovat, že stěžovatel nesouhlasí s rozhodnutím žalované o nepřiznání plného invalidního důchodu, nikoliv pouze s posouzením stěžovatelova zdravotního stavu. Nejvyšší správní soud je nucen zdůraznit, že úkony účastníků musí soud posuzovat podle jejich obsahu, i když jsou nesprávně označeny (§ 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem v tom, že zajisté není vázán názorem, který si správní orgán o obsahu podání učinil, ostatně sám tento názor již několikrát vyslovil. Jestliže se však soud neztotožnil se závěrem žalované, že podání stěžovatele je žalobou, neboť z něj tento úmysl jednoznačně nevyplývá, měl zapsat věc do rejstříku nejasných podání a činit dále úkony podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. (podobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, č. j. 3 Ads 28/2004 - 20, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud považuje na tomto místě za vhodné připomenout, že toto ustanovení systematicky zařazené do části třetí, hlavy I s. ř. s., má obecný dosah a postupovat dle něho je nutno v případě jakéhokoliv nejasného podání, nejen v případě vadných návrhů na zahájení řízení. Krajský soud však toto neučinil, čímž procesně pochybil.

Jak bylo již uvedeno výše, ve věci proběhla dne 12. 5. 2006 „příprava jednání“, o níž nebyl uvědoměn žádný z účastníků řízení. Tím došlo k dalšímu procesnímu pochybení, neboť účast stěžovatele při tomto úkonu by umožnila soudu efektivně zjistit, jaký úmysl stěžovatel svým podáním sledoval, a případně odstranit další jeho nedostatky.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaná svým podáním ze dne 13. 4. 2006 v souladu s příslušnými ustanoveními zákona postoupila krajskému soudu podání stěžovatele, které považovala za žalobu. Krajský soud se měl tedy následně zabývat obsahem tohoto podání a při zjištění vady spočívající v nejasnosti podání měl postupovat dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. a pokusit se vady odstranit. Toto však krajský soud neučinil, čímž hrubě pochybil, jestliže si na ne zcela jednoznačný obsah podání učinil vlastní názor, aniž by vyzval stěžovatele k objasnění obsahu podání a tím k odstranění vad. Nejvyšší správní soud proto napadané usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem tak, že nejprve postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání stěžovatele, přičemž především ověří, zda má stěžovatel v úmyslu domáhat se přezkumu správního rozhodnutí v soudním řízení. Podle výsledku pak určí další procesní postup.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. května 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

